

2026 m. vasaris PRAKTIKOS APŽVALGA

Rinkimai

3

Prieglobstis

3

Statyba

5

Vietos savivalda

6

Asmens duomenų apsauga

7

Viešieji pirkimai

8

Tabako kontrolė

9

Teisė kreiptis į teismą

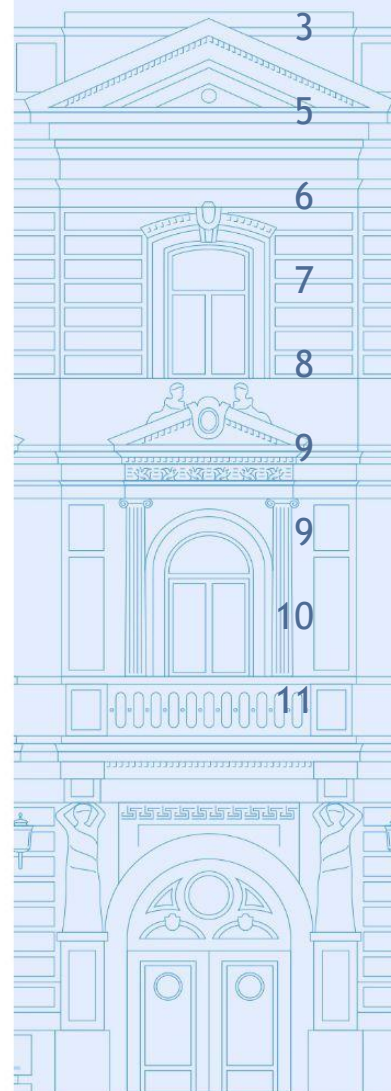
9

Reikalavimo užtikrinimo priemonės

10

Administracinių bylų procesas

11

Šioje apžvalgoje vartojamos **santrumpos**:

AB	akcinė bendrovė
ABTĮ	Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas
BDAR	2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas)
CK	Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas
ES	Europos Sąjunga
ESTT	Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
LVAT	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
MD	Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos
UAB	uždaroji akcinė bendrovė
UTPĮ	Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl užsieniečių teisinės padėties“
VAĮ	Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas
VšĮ	viešoji įstaiga

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios LVAT procesinių sprendimų santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi (nuo 2019 m. vasario 1 d. galiojanti redakcija).

Rinkimai

Dėl priegigos prie elektroninės formos parašų rinkimo lapo Vyriausiosios rinkimų komisijos informacinėje sistemoje suteikimo visiems piliečių referendumo iniciatyvinės grupės nariams

Byloje nagrinėtas ginčas, be kita ko, kilęs dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) sprendimo ta apimtimi, kuria prieiga prie elektroninio piliečių parašų rinkimo lapo pasirašiusių piliečių duomenims stebėti suteikta tik piliečių referendumo iniciatyvinės grupės koordinatoriams, pagrįstumo ir teisėtumo.

Byloje nustatyta, kad ginčytu VRK sprendimu nuspręsta sukurti grupės koordinatoriams prieigą prie elektroninio piliečių parašų rinkimo lapo pasirašiusių piliečių duomenims stebėti.

LVAT pažymėjo, jog savaiminiu Referendumo konstitucinio įstatymo 11 straipsnio 5 dalies nuostatos, pagal kurią VRK privalo informacinėje sistemoje sukurti prieigą grupei prie elektroninės formos piliečių parašų rinkimo lapo, pažeidimu nebūtų laikytinas VRK sprendimas sukurti būtent grupės koordinatoriams prieigą prie elektroninio piliečių parašų rinkimo lapo pasirašiusių piliečių duomenims stebėti. Tačiau, esant bylos duomenims, kad piliečių referendumo iniciatyvinės grupės koordinatoriai, veikdami grupės vardu, akcentavo grupės narių prašymus rinkti parašus elektronine forma, t. y. prašymus gauti prieigą prie elektroninės formos piliečių parašų rinkimo lapo, ginčo sprendimas nurodyta apimtimi stokoja faktinio ir teisinio pagrindimo, kodėl tik grupės koordinatoriams yra suteikiama prieiga prie elektroninio piliečių parašų rinkimo lapo. Todėl šia apimtimi ginčo sprendimas negali būti pripažintas teisėtu ir pagrįstu, jis turi būti panaikintas, o VRK įpareigotina priimti naują sprendimą, kuriuo prieiga prie elektroninio piliečių parašų rinkimo lapo būtų suteikta visiems įregistruotiems piliečių referendumo iniciatyvinės grupės nariams. Tai atitiktų Referendumo konstitucinio įstatymo 11 straipsnio 5 dalies nuostatą: ši nuostata tinkamai įgyvendinama ir, pirma, suteikiant prieigą tik grupės koordinatoriams, ir, antra, kaip kad šios bylos atveju, kai yra grupės narių prašymas, suteikiant prieigą visiems piliečių referendumo iniciatyvinės grupės nariams.

LVAT panaikino ginčyto VRK sprendimo dalį, kuria prieiga prie elektroninio piliečių parašų rinkimo lapo pasirašiusių piliečių duomenims stebėti suteikta tik piliečių referendumo iniciatyvinės grupės koordinatoriams, ir įpareigojo VRK priimti naują sprendimą, kuriuo tokia prieiga būtų suteikta visiems įregistruotiems šios grupės nariams.

2026 m. vasario 19 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. R-4-815/2026

Teisminio proceso Nr. 3-66-3-00009-2026-7

Procesinio sprendimo kategorija 5.5

[Prieiga internete](#)

Prieglobstis

Dėl prieglobsčio prašytojo padėties vertinimo ex nunc

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo nuspręsta pareiškėjui nesuteikti prieglobsčio ir papildomos apsaugos, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas tenkino pareiškėjo skundą – panaikino ginčytą MD sprendimą, konstatavęs, jog sprendime buvo nevisapusiškai įvertintos individualios aplinkybės, neiširta versija dėl teisės saugos institucijų persekiojimo dėl politinių pažiūrų reiškimo kilmės valstybėje ir Lietuvoje.

MD apeliacinį skundą grindė argumentais, kad pareiškėjo bylos nagrinėjimo metu pateikti įrodymai negalėjo būti reikšmingi vertinant ginčo sprendimo teisėtumą ir pagrįstumą *ex tunc* (retroaktyviai), t. y. pagal tas faktines aplinkybes ir įrodymų visumą, kuri egzistavo sprendimo priėmimo metu, todėl nepagrįsta teigti, jog ginčo sprendimas turi trūkumų vien dėl to, kad jame nebuvo įvertinti įrodymai, kurie tuo metu neegzistavo.

Vadovaudamasis ESTT formuojama praktika, LVAT pažymėjo, jog Direktyvos 2013/32¹ 46 straipsnio 3 dalis, pagal kurią valstybės narės užtikrina, jog taikant veiksmingą teisių gynimo priemonę būtų numatytas išsamus ir *ex nunc* (nuo dabar; ateityje) faktinis ir teisinis tarptautinės apsaugos poreikių faktinių ir teisinių aplinkybių nagrinėjimas, aiškintina taip, kad pagal šią nuostatą valstybės narės savo nacionalinę teisę turi

¹ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos.

pritaikyti taip, kad nagrinėdamas nurodytus skundus teismas išnagrinėtų visas faktines ir teises aplinkybes, kurios suteiktų jam galimybę konkretų atvejį įvertinti pagal tuo metu esamą situaciją. Terminas ex nunc reiškia, kad teismas turi pareigą atlikti vertinimą, kuriame prirėikus būtų atsižvelgta į naujas aplinkybes, susiklosčiusias po to, kai buvo priimtas sprendimas, dėl kurio vėliau pateiktas skundas. Direktyvos 2013/32 46 straipsnio 3 dalyje vartojamas būdvardis „išsamus“ patvirtina, kad teismas turi išnagrinėti tiek aplinkybes, į kurias sprendžiančioji institucija atsižvelgė ar būtų galėjusi atsižvelgti, tiek aplinkybes, kurios susiklostė šiai institucijai priėmus sprendimą.

Šiomis aplinkybėmis LVAT darė išvadą, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai priėmė ir vertino pareiškėjo naujai pateiktus įrodymus, kuriais pareiškėjas įrodinėjo esminę reikšmę turinčius faktus (pareiškėjo galimą persekiojimą) ir pagrįstai konstatavo, kad aplinkybė, jog pareiškėjo kilmės valstybėje ieško teisėsaugos institucijos dėl jo galbūt vykdytos veiklos kilmės valstybėje ir Lietuvoje, kurią patvirtino tiek liudytoju apklaustas pareiškėjo tėvas, tiek į bylą pateiktas pareiškėjo adresu gautas šaukimas, turi būti detaliam ištirta siekiant nustatyti, ar tai nėra susiję su galimu asmens persekiojimu jo kilmės valstybėje.

LVAT atmetė MD apeliacinį skundą.

2026 m. vasario 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1546-552/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03744-2025-0

Procesinio sprendimo kategorija 9.1

[Prieiga internete](#)

Dėl pabėgėlio statuso, suteikto pabėgėlio statusą turinčio užsieniečio vaikui, panaikinimo, tokiam vaikui sulaukus pilnametystės

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl MD sprendimo, kuriuo panaikintas pareiškėjui suteiktas pabėgėlio statusas ir leidimas nuolat gyventi, pagrįstumo ir teisėtumo. Ginčytas sprendimas buvo grindžiamas UTPJ 90 straipsnio 1 dalies 5 punktu, kuriame nustatyta, kad užsieniečiui suteiktas pabėgėlio statusas panaikinamas, jeigu jis negali atsakyti naudotis valstybės, kurios pilietis jis yra, apsauga, nes jau nėra aplinkybių, į kurias atsižvelgus jam buvo suteiktas pabėgėlio statusas.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, jog pareiškėjui buvo suteiktas išvestinis pabėgėlio statusas dėl jo motinai suteikto pabėgėlio statuso, o teisės aktai nenustato, kad pareiškėjas gali išsaugoti šį statusą ir tapęs pilnamečiu.

Vertindamas, ar jau neliko aplinkybių, į kurias atsižvelgus pareiškėjui buvo suteiktas pabėgėlio statusas, nagrinėtos bylos kontekste LVAT akcentavo, jog pareiškėjui tarptautinė apsauga buvo suteikta kaip nepilnamečiam A. B. sūnui, t. y. pareiškėjas neteikė savarankiško tarptautinės apsaugos prašymo. Vadovaudamasis ESTT formuojama praktika dėl pabėgėlio statuso suteikimo ir panaikinimo, LVAT darė išvadą, kad sprendžiant, ar buvo UTPJ 90 straipsnio 1 dalies 5 punkte nustatytas pagrindas panaikinti pareiškėjui suteiktą pabėgėlio statusą, turėjo būti įvertinta, ar iš esmės pasikeitė aplinkybės jo kilmės valstybėje, dėl kurių jam, kaip pabėgėlio statusą turinčios motinos nepilnamečiam sūnui, buvo suteiktas pabėgėlio statusas. Tai reiškia, kad kartu su pareiškėjo individualia situacija turėjo būti išnagrinėtos aplinkybės – jų aktualumas kilmės valstybėje esminių pokyčių ir laiko aspektu, lėmusios tarptautinės apsaugos suteikimą ir pareiškėjo motinai. Šiuo atveju nėra reikšmingas faktas, kad pareiškėjas yra pilnametis – UTPJ pilnametystė nėra nustatyta kaip pagrindas panaikinti suteiktą pabėgėlio statusą.

Ginčo sprendimo turinys patvirtino, kad atsakovas, neatsižvelgęs į pareiškėjui suteikto pabėgėlio statuso pagrindą ir specifiką, visiškai nevertino reikšmingų faktų visumos, t. y. ar įvyko svarbūs ir esminiai pokyčiai kilmės valstybėje, dėl kurių pareiškėjas buvo pripažintas pabėgėliu tuo pagrindu, kad jo suaugusiam šeimos nariui buvo suteikta tarptautinė apsauga.

LVAT tenkino pareiškėjo apeliacinį skundą – panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir priėmė naują sprendimą, kuriuo panaikino ginčytą MD sprendimą.

2026 m. vasario 18 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-1611-442/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03418-2025-8

Procesinio sprendimo kategorija 9.5

[Prieiga internete](#)

Statyba

Dėl magistralinio dujotiekio vietovės klasės teritorijoje taikomo pastatų, skirtų žmonėms būti, užstatymo normatyvo vertinimo, sprendžiant dėl sutikimo (pritarimo) naujoms veikloms šioje teritorijoje

Byloje ginčas kilo dėl AB „Amber Grid“ (toliau – Bendrovė) rašto, kuriuo atsakyta į pareiškėjo UAB „Skirlita“ (toliau – pareiškėjas) prašymą išduoti rašytinį pritarimą (sutikimą) pateiktam techninių apžiūrų centro (toliau – Pastatas) statybos techniniam projektui (statybai) prašyme nurodytame žemės sklype (toliau – Sklypas), esančiame greta magistralinio dujotiekio (toliau – MD), teisėtumo ir pagrįstumo bei įpareigojimo iš naujo išnagrinėti minėtą prašymą bei išduoti pareiškėjui rašytinį pritarimą (sutikimą).

Ginčijamu raštu Bendrovė pareiškėjui išaiškino, koku būdu yra nustatyta vertinama teritorija, bei įvertinusi pastatų, skirtų žmonėms būti, skaičių visuose į šios teritorijos ribas patenkančiuose vietovės klasės vienetuose, konstatavo, kad leistinas užstatymo pastatais tankis jau yra pasiektas, todėl nepritarė Pastato statyboms Sklype. Bendrovė nurodė, kad privalomi sutikimai (pritarimai) numatomai vykdyti veiklai (veiksams) yra neišduodami ir tais atvejais, kai yra nustatoma, jog dėl priimtų sprendimų bus sudarytos sąlygos Taisyklėse² nustatytus reikalavimus pažeisti ateityje.

Bylą pagal Bendrovės apeliacinį skundą nagrinėjusi LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad atsižvelgiant į MD kaip potencialiai pavojingą įrenginį, vietovės klasių teritorijos ir jose taikomų užstatymo normatyvų nustatymu siekiama MD, gretimos aplinkos ir greta būnančių žmonių saugos užtikrinimo, todėl vykdomų veiklų ribojimo pagrįstumas vertintinas atsižvelgiant į vykdomų veiklų intensyvumą visu jų galimo vykdymo laikotarpiu. Tai reiškia, kad sprendžiant dėl pritarimo naujai veiklai, pagal Taisyklėse nustatytus kriterijus turi būti įvertinamos visos realiai vykdomos veiklos, taip pat ir tos, kurioms vykdyti sąlygos yra atsiradusios teisėtais pagrindais anksčiau. Siauresnė Taisyklėse įtvirtintų nuostatų interpretacija (t. y. vertinimas tik faktiškai prašymo pateikimo metu aktyviai vykdomų veiklų) reikštų nepagrįstą tų subjektų teisių apribojimą, kurie šiuo metu, nors ir turi tokią teisę, laikinai veiklų nevykdo ar vykdo jas mažesne apimtimi, nes po pritarimo naujų veiklų vykdymui šie subjektai gali netekti galimybės savo veiklų atnaujinti ar plėsti iki projektinių ribų. Atsižvelgiant į tai, nepagrįstomis pripažintos pirmosios instancijos teismo išvados, jog Taisyklių 17 punkte nustatyti normatyvai turi būti vertinami tik pagal faktinę situaciją prašymo nagrinėjimo metu.

LVAT teisėjų kolegija taip pat nesutiko su pirmosios instancijos teismo išvadomis, kad vertinamoje teritorijoje pareiškėjo prašymo pateikimo momentu nebuvo pasiektas maksimalaus 10 pastatų, skirtų žmonėms būti, užstatymo normatyvas, nes jos padarytos neįvertinus visų faktinių duomenų ir aplinkybių, kurios reikšmingos numatytam tikslui – MD, gretimos aplinkos ir greta būnančių žmonių saugos užtikrinimui, pasiekti. Nagrinėjamu atveju yra svarbu ne formalus ginčijamo atsakovo (Bendrovės) sprendimo vertinimas, bet objektyvus aplinkybių, kurios reikšmingos dėl konkrečios veiklos galimybių potencialiai pavojingo įrenginio pirmos vietovės klasės teritorijoje nustatymas.

Šiame kontekste LVAT pažymėjo, kad Taisyklių 30 punkte įtvirtinta, jog nustatant pastatų, skirtų žmonėms būti, skaičių yra vertinami tiek Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašų duomenys apie šiame registre įregistruotus pastatus, skirtus žmonėms būti, Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašų duomenys apie išduotus statybą leidžiančius dokumentus, tiek MD savininko išduoti sutikimai pastatų, skirtų žmonėms būti, projektai, kuriems MD savininkas yra išdavęs pritarimą (juos suderinęs). Sistemiskai aiškinant Taisyklių 30 punkto nuostatas, darytina išvada, kad sutikimų, kurie išduoti projektų rengimui, turinys išlieka nepasikeitęs ir aktualus įgyvendinus projektus bei pastatus įregistravus Nekilnojamojo turto registre, todėl atsakovas pagrįstai rėmėsi, be kita ko, vertinamoje teritorijoje esančios gamyklos techninio projekto sąlygomis. Tuo tarpu aplinkybė, kad kuriame nors iš Nekilnojamojo turto registre įregistruotų pastatų, skirtų žmonėms būti, laikinai žmonės nebūna, savaime negali turėti reikšmės sprendžiant dėl pritarimo naujoms veikloms, nes, minėta, gyvenamieji pastatai, kaip ir kiti pastatai, skirti žmonėms būti, bet kuriuo metu gali būti pradedamai teisėtai naudoti pagal paskirtį. Tokios aplinkybės nevertintinos kaip abstrakčios, neapibrėžtos prielaidos dėl situacijos ateityje, nes jos grindžiamos realiais faktais, duomenimis Nekilnojamojo turto registre ir atitinkamai iš to kylančiomis suinteresuotų asmenų teisėmis.

Nurodytomis aplinkybėmis konstatuota, kad pirmosios instancijos teismas nenustatė visų bylai reikšmingų aplinkybių, visapusiškai ir objektyviai jų neištyrė, o teismo padaryti proceso pažeidimai negali būti ištaisyti

² Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. 1-12 (2017 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. 1-169 redakcija) patvirtintos Magistralinio dujotiekio įrengimo ir plėtos taisyklės.

apeliacinės instancijos teisme. Todėl Bendrovės apeliacinis skundas tenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir byla perduota šiam teismui nagrinėti iš naujo.

2026 m. vasario 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-263-492/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-07707-2023-1

Procesinio sprendimo kategorija 17.2

[Prieiga internete](#)

Vietos savivalda

Dėl reikalavimo įpareigoti savivaldos institucijas atlikti veiksmus, kai bylos nagrinėjimo metu pasikeičia teisinis reguliavimas

Byloje nagrinėtas ginčas dėl Vyriausybės atstovo prašymo įpareigoti Vilniaus miesto savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) direktorių įgyvendinti Statybos techninio reglamento STR 1.07.03:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų Nekilnojamojo turto kadastro objektų (inžinerinių statinių) formavimo tvarka“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-971 (toliau – STR), 105.1 papunkčio nuostatas, t. y. atlikti nuo 2020 m. sausio 1 d. iki šiol nepatikrintų į sąrašą įtrauktų ypatingų statinių ir daugiabučių gyvenamųjų namų, kurių aukštingumas iki 5 aukštų imtinai, statinių naudojimo priežiūrą.

Vyriausybės atstovas teismui paduotame pareiškimе paaiškino, jog kreipėsi į Administraciją, tačiau ji reikalavimą dėl teisės aktuose nustatytų pareigų įgyvendinimo vykdė tik iš dalies. Vyriausybės atstovas nurodė, jog Administracija patikrino tik labai mažą dalį statinių, kurie turėjo būti patikrinti, nors teisės aktai vienareikšmiškai ir imperatyviai įpareigoja visų tokių statinių naudojimo priežiūrą atlikti kasmet, dėl to veiksmų neatlikimas yra nepateisinamai ilgas ir laikytinas neveikimu.

Pirmosios instancijos teismas tenkino Vyriausybės atstovo pareiškimą.

Nagrinėdamas Administracijos apeliacinį skundą, LVAT nusprendė, jog Administracijos direktorius nepagrįstai nevykdė teisėto Vyriausybės atstovo reikalavimo nedelsiant įgyvendinti STR 105.1 papunkčio nuostatas, kadangi ginčo metu minėta teisės norma buvo galiojanti ir imperatyvaus pobūdžio, todėl pirmosios instancijos teismas pagrįstai pripažino atsakovo veiksmų neatitiktį (neveikimą) minėto STR papunkčio reikalavimui.

Vis dėlto LVAT pažymėjo, jog STR 105.1 papunktis, kuriuo Administracijos direktoriui buvo nustatyta pareiga ne rečiau kaip vieną kartą per metus atlikti visų ypatingųjų statinių, kurių požymiai apibrėžti STR, ir daugiabučių gyvenamųjų namų, kurių aukštingumas iki 5 aukštų imtinai, naudojimo priežiūrą, buvo pakeistas, t. y. šio STR 105.1 papunktyje įtvirtinto reikalavimo nebeliko. Šiame kontekste pažymėta, jog, nors pareiškėjas veikė įgyvendindamas Konstitucijos jam pavestą savivaldybių administracinę priežiūrą, tačiau pasikeitus teisiniam reguliavimui Vyriausybės atstovo suformuluoto reikalavimo – įpareigoti Administracijos direktorių vykdyti Vyriausybės atstovo reikalavimą – įgyvendinimas objektyviai nėra įmanomas. LVAT atkreipė dėmesį, jog bendrasis teisės principas įtvirtina, kad teisė negali reikalauti to, kas neįmanoma, todėl lygiai taip pat ir teismo sprendimas negali reikalauti įvykdyti to, kas objektyviai yra negalima. Dėl šių priežasčių pripažinta, jog Vyriausybės atstovas, veikdamas *intra vires* (įstatymų suteiktų įgaliojimų ribose) bei įgyvendindamas savivaldybių administracinę priežiūrą, pagrįstai kreipėsi į teismą tuo metu, kai atsakovas neįgyvendino teisės aktais jam nustatytų reikalavimų (neatliko pareigų). Pirmosios instancijos teismas išnagrinėjo atsakovo įpareigojimo teisėtumo ir pagrįstumo klausimą tuo metu galiojusių teisės aktų reikalavimų apimtyje. Tačiau LVAT padarė išvadą, jog tenkinti Vyriausybės atstovo reikalavimą dabartiniu momentu duotosiomis aplinkybėmis (pasikeitus teisiniam reguliavimui) nebėra pagrindo, t. y. šioje administracinėje byloje nebeliko pagrindo vertinti pareiškėjo reikalavimo teisėtumą bei pagrįstumą.

Administracijos apeliacinis skundas tenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas – Vyriausybės atstovo pareiškimas atmestas.

2026 m. vasario 4 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-72-662/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00101-2024-3

Procesinio sprendimo kategorija 24.6

[Prieiga internete](#)

Asmens duomenų apsauga

Dėl perteklinio reikalavimo pateikti santuokos liudijimo kopiją parduodant bendrosios jungtinės sutuoktinių nuosavybės teise turimus vertybinius popierius

Pareiškėja kreipėsi į teismą su skundu, prašydama panaikinti Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos (toliau – Inspekcija, atsakovas) sprendimo dalį dėl AB „Swedbank“ (toliau – Bankas) veiksmų įgyvendinant duomenų kiekio mažinimo principą, ir įpareigoti Inspekciją priimti naują sprendimą.

Pareiškėja nurodė, kad internetu norėjo užpildyti prašymą Banko interneto svetainėje dėl jos bendrosios jungtinės sutuoktinių nuosavybės teise turimų vertybinių popierių (toliau – VP) pardavimo, tačiau paaiškėjo, jog šiai operacijai atlikti yra reikalingas sutuoktinio sutikimas. Pareiškėja teigė, kad jos sutuoktiniui el. paštu pateikus Bankui sutikimą, Bankas pareikalavo pateikti santuokos liudijimo kopiją.

Pareiškėjos nuomone, Bankas, priverstinai prašydamas pateikti santuokos liudijimo popierinę kopiją, nesilaikė duomenų kiekio mažinimo principo, t. y. duomenų valdytojo pareigos griežtai apriboti tvarkomus dokumentus ir tvarkyti tik tą informaciją, kuri tiesiogiai būtina konkrečiam tikslui. Pažymėjo, kad santuoką ir sutuoktinio tapatybę gali patvirtinti santuokos įrašas registre, nes nuo 2017 m. sausio 1 d. įsigaliojus Civilinės būklės aktų registravimo įstatymui nebeliko popierinių gimimo, santuokos sudarymo ar nutraukimo, mirties, vardo, pavardės, tautybės keitimo liudijimų išdavimo, o santuokos registracijos įrašas yra oficialus dokumentas.

Pirmosios instancijos teismas ginčytą atsakovo sprendimą panaikino ir įpareigojo Inspekciją iš naujo išnagrinėti pareiškėjos skundą.

Nagrinėtu atveju Bankas tvarkė pareiškėjos asmens duomenis (santuokos liudijimą), siekdamas įsitikinti, jog įgaliojimą pasirašantis asmuo iš tiesų yra kliento sutuoktinis, kad kliento sutuoktinis Bankui pateiktų santuokos liudijimą, kuriame yra nurodyti abiejų sutuoktinių vardai, pavardės ir asmens kodai, ir kuris yra oficialus dokumentas, patvirtinantis santuokos sudarymo faktą ir sutuoktinio duomenis. Taip Bankas siekė užtikrinti, jog įgaliojimą pasirašytų iš tiesų kliento sutuoktinis, o ne trečiasis asmuo, kuris tiesiog identifikuoja save kaip kliento sutuoktinį. Bankas tokio asmens duomenų tvarkymo teisėtumą grindė CK 3.92 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos banko valdybos 2018 m. birželio 20 d. nutarimo Nr. 03-111 „Dėl Finansų maklerio įmonių veiklos organizavimo ir investicinių paslaugų teikimo taisyklių patvirtinimo“ 125.1 papunkčiu, kuriame nurodyta, jog sutuoktinio įgaliojimas sudaryti sandorius dėl finansinių priemonių, įtrauktų į prekybą reguliuojamoje rinkoje ir (arba) daugiašalėje prekybos sistemoje, perleidimo ar teisių į jas suvaržymo gali būti išduodamas paprasta rašytine forma. Taip pat asmens duomenų tvarkymo teisėtumą grindė pareiškėjos ir Banko Vertybinių popierių sąskaitos tvarkymo ir tarpininkavimo sutarties 6.6 ir 6.4.2 papunkčiais, kuriuose nustatyta, kokia informacija turi būti pateikta Bankui (sutuoktinio įgaliojimas) pavedant perleisti, įkeisti ar kitaip apsunkinti klientui ir jo sutuoktiniui bendrosios jungtinės nuosavybės teise priklausančius VP.

LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, iš nurodyto teisinio reguliavimo matyti, kad Bankas, tvarkydamas klientui ir jo sutuoktiniui bendrosios jungtinės nuosavybės teise priklausančius VP, turi pareigą reikalauti kliento sutuoktinio įgaliojimo, tačiau nei Bankas, nei Inspekcija ginčo sprendime nepagrindė, jog reikalavimas Banko kliento sutuoktiniui pateikti santuokos liudijimą buvo įvertintas duomenų kiekio mažinimo principo aspektu, ir neįrodė, kad šiuo atveju buvo būtina reikalauti pateikti santuokos liudijimą. Atsakovas apeliaciniame skunde pažymėjo, jog ginčytame sprendime nurodė teisės aktus, reglamentuojančius VP pardavimą, kurie imperatyviai reikalauja tik abiejų sutuoktinių dalyvavimo VP pardavimo procese, t. y. sutuoktinio rašytinio įgaliojimo. Teisėjų kolegija vertino, kad apeliacinio skundo argumentas, jog vienintelis oficialus pareiškėjos santuoką su sutuoktiniu, kurio sutikimo ir prašė Bankas, patvirtinantis dokumentas yra būtent santuokos liudijimas, yra nepagrįstas, be to, minėtas santuokos liudijimas gali patvirtinti tik tą faktą, kad šio liudijimo išdavimo metu santuoka buvo sudaryta, o ne tą faktą, jog ginčo sutarties sudarymo metu ši santuoka galiojo. Taigi atsakovas nepagrindė išvados, kad Banko reikalavimas pateikti santuokos liudijimą konkrečiu atveju buvo suderinamas su BDAR 5 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose išdėstytais reikalavimais.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas, atsakovo apeliacinis skundas atmestas.

2026 m. vasario 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-226-822/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00295-2024-7

Procesinio sprendimo kategorija 26

[Prieiga internete](#)

Viešieji pirkimai

Dėl pažeidimo padarymo momento, kai paramos teisiniai santykiai susiklostė praėjus reikšmingam laiko tarpui nuo viešojo pirkimo sutarties sudarymo

Byloje nagrinėtas ginčas, kilęs dėl VĮ Centrinės projektų valdymo agentūros (toliau – Agentūra) sprendimo, kuriuo už viešųjų pirkimų reikalavimų pažeidimus pareiškėjui pritaikyta 25 proc. finansinė korekcija, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pirmosios instancijos teismas atmetė pareiškėjo skundą, konstatavęs, kad teisės aktai nereglamentuoja senaties terminų, kuriems pasibaigus Agentūra nebegali inicijuoti su viešųjų pirkimų pažeidimu susijusio tyrimo, o ginčytame sprendime buvo pagrįstai nustatyti pareiškėjo padaryti viešųjų pirkimų pažeidimai, pareiškėjui pritaikyta proporcinga finansinė korekcija.

Bylos šalys pirmiausia nesutarė dėl to, ar 2022 metais administruodama pareiškėjo vykdomą projektą Agentūra turėjo teisę inicijuoti pažeidimo tyrimą dėl 2010 metais pareiškėjo vykdyto tarptautinio viešojo pirkimo. Šiuo aspektu LVAT pažymėjo, jog nei Sanglaudos fondą įsteigiančiame Reglamente Nr. 1300/2013³, nei šiam fondui bendrąsias nuostatas nustatančiame Reglamente Nr. 1303/2013⁴ nėra jokių specialių nuostatų, susijusių su paramos gavėjų patraukimo atsakomybėn už pažeidimus, padarytus įgyvendinant ES investicinius fondus, terminais. Su tokiais terminais susijusių nuostatų nėra ir nacionaliniame reglamentavime. Tačiau turi būti atsižvelgiama ne tik į specialiuosius teisės aktus, reglamentuojančius ES paramos skyrimą ar administravimą, bet ir taikytinus bendruosius teisės aktus, *inter alia* (be kita ko) Reglamentą Nr. 2988/95⁵, kurio 3 straipsnyje yra nustatytas patraukimo atsakomybėn senaties terminas. LVAT atkreipė dėmesį, kad taikant Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnyje įtvirtintą patraukimo atsakomybėn senaties terminą, būtina nustatyti ne tik pažeidimo, kaip jis apibrėžtas šio reglamento 1 straipsnio 2 dalyje (taip pat Reglamento Nr. 1303/2013 2 straipsnio 26 punkte), sudėtį. Šio senaties termino eigos pradžia siejama su pažeidimo padarymo momentu, todėl kiekvienu atveju turi būti iširtos ir įvertintos konkrečios pažeidimo padarymo aplinkybės, nustatytas jo pobūdis (vienkartinis, tęstinis, pakartotinis), kada pažeidimas baigėsi.

Byloje nustatyta, kad ginčo kelio projektavimo paslaugų pirkimas buvo vykdomas 2010 m. gegužę, projektavimo paslaugų sutartis su pirkimo laimėtoju sudaryta 2010 m. gruodžio 6 d., o paramos teisiniai santykiai tarp pareiškėjo ir Agentūros susiklostė tik 2020 metais. Paramos sutartis su pareiškėju sudaryta, įgyvendinant vėlesnę, t. y. 2014–2020 metų ES struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą. Byloje nebuvo duomenų, kad 2010 metų tarptautinis viešasis projektavimo paslaugų pirkimas pareiškėjo buvo vykdomas, įgyvendinant kurią nors kitą ES struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą. 2020 metais tarp pareiškėjo ir Agentūros susiklostė paramos teisiniai santykiai susiję tik su dalimi projektavimo paslaugų sutartimi suprojektuoto kelio ruožo, o ES parama skirta kitam šio kelio ruožo darbų etapui – statinio projekto vykdymo priežiūrai finansuoti. Pareiškėjas prašė paramos 2020 metų statinio projekto vykdymo priežiūros sutarties, su projektavimo paslaugas anksčiau teikusiu asmeniu sudarytos ne viešojo konkurso būdu, išlaidoms finansuoti.

Vadovaudamasis Statybos įstatyme ir jį įgyvendinančiuose poįstatyminiuose teisės aktuose įtvirtintu reglamentavimu, LVAT pažymėjo, jog statinio projekto vykdymo priežiūros paslaugų sutartis paprastai sudaroma su konkretų statinio projektą rengusiu asmeniu, išskyrus teisės aktuose įtvirtintas išimtis. Su statybos projekto vykdymo priežiūros sutarties sudarymu susijęs teisinis reguliavimas yra reikšminga aplinkybė, vertinant pareiškėjo elgesį vėliau 2014–2020 metų programavimo laikotarpiu tarp pareiškėjo ir atsakovo susiklosčiusių paramos teisinių santykių kontekste (pvz., ar egzistavo teisės aktuose įtvirtintos sąlygos statinio projekto vykdymo priežiūrą perduoti kitam statinio projektuotojui ir ar pareiškėjas siekė pasinaudoti tokia galimybe). Ši aplinkybė svarbi sprendžiant, ar aptariamam atveju pareiškėjui įgyvendinant iš ES investicinių fondų finansuojama

³ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1300/2013 dėl Sanglaudos fondo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1084/2006.

⁴ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006.

⁵ 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos.

projekta (sudarant statinio projekto vykdymo priežiūros sutartį) buvo padarytas pažeidimas Reglamento Nr. 2988/95 ir Reglamento Nr. 1303/2013 prasme, jį kvalifikuojant, nustatant jo pradžios / pabaigos momentą.

Nustatęs, kad byloje nėra duomenų apie minėtas statinio projekto vykdymo priežiūros sutarties sudarymo aplinkybes, LVAT pareiškėjo apeliacinį skundą tenkino iš dalies – panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir perdavė bylą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2026 m. vasario 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-36-556/2026

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02202-2023-6

Procesinio sprendimo kategorija 32

[Prieiga internete](#)

Tabako kontrolė

Dėl draudimo gaminti nikotino pagalvėles, kurių dizainas imituoja tabako gaminius

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento nutarimo, kuriame pripažinta, kad pareiškėjas, gamindamas nikotino pagalvėles, pažeidė Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo (toliau – Įstatymas) 18 straipsnio 1 dalies 8 punkto reikalavimus, t. y. gaminio pakuotė, jos turinys (ritinio formos plastikinė dėžutė; dėžutėje – popieriniai, kvadratinės formos maišeliai užpildyti baltos spalvos milteliais) ir produkto vartojimo instrukcijos leido daryti išvadą, kad gaminys imituoja tabako gaminį „Snus“, todėl pareiškėjui skirta 1 158 Eur bauda.

Pagal Įstatymo 18 straipsnio 1 dalies 8 punktą Lietuvos Respublikoje draudžiama gaminti ir (ar) parduoti žaislus, maisto produktus ir kitas prekes, kurių dizainas imituoja tabako gaminius ar jų vienetinius pakelius, susijusius gaminius, įrenginius, skirtus šiems gaminiams vartoti.

LVAT teisėjų kolegija byloje vertino, ar atsakovas pagrįstai pripažino pareiškėjo prekių dizaino panašumą su tabako gaminiiais, t. y. ar pareiškėjo gaminamos prekės dizainas imitavo tabako gaminius.

Išvada, kad gaminio pakuotė, jos turinys (ritinio formos plastikinė dėžutė; dėžutėje – popieriniai, kvadratinės formos maišeliai užpildyti baltos spalvos milteliais) ir produkto vartojimo instrukcijos leido teigti, jog gaminys imituoja tabako gaminį „Snus“, padaryta įvertinus tai, kad ant pareiškėjo gaminio esanti informacija skelbia, jog gaminyje nėra tabako, tačiau šio gaminio sudėtyje yra nikotino, kuris sukelia didelę priklausomybę; gaminys vartojamas tokiu pačiu būdu, kaip ir oraliniam vartojimui skirtas gaminys „Snus“, t. y. nikotino pagalvėlė vartojama ją užkišus už lūpos; pareiškėjo gaminamos nikotino pagalvėlės imituoja tabako gaminius „Snus“, kurių pakuotė, oraliniu būdu vartojami maišeliai bei pats vartojimo būdas yra vienodo tipo.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad atsakovas neginčijo, jog nikotino pagalvėlės nėra nei tabako gaminys, nei su tabako gaminiiais susijęs gaminys, tačiau tai yra prekė, kurios dizainas imituoja tabako gaminį, todėl nebuvo teisinio pagrindo vertinti gaminio savybes ir pasisakyti, ar pats gaminys pagal savo sudėtį vertintinas kaip tabako gaminio pakaitalas, bei įvertinti, ar pareiškėjas apskritai vykdo veiklą, nepažeidžiančią Įstatymo nuostatų. Ne pats nikotino pagalvėlių gamybos faktas, o tai, kad gaminys – nikotino pagalvėlės – imituoja tabako gaminį „Snus“, yra Įstatymo 18 straipsnio 1 dalies 8 punkte įtvirtinto draudimo pažeidimas.

Byloje pateikti įrodymai nepaneigė atsakovo vertinimų, kad pareiškėjo gaminamos nikotino pagalvėlės imituoja tabako gaminius „Snus“, pagrįstumo, todėl pareiškėjo apeliacinis skundas atmestas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2026 m. vasario 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-457-415/2026

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-07611-2023-5

Procesinio sprendimo kategorija 34.1

[Prieiga internete](#)

Teisė kreiptis į teismą

Dėl atsisakymo priimti skundą sprendžiant pagal atsakovo procesinį statusą

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl Regionų administracinio teismo nutarties, kuria atsisakyta priimti pareiškėjo skundą, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pareiškėjas kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas panaikinti Restauravimo tarybos protokolą ir įpareigoti Restauravimo tarybą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo Sapiegų rūmų Vilniuje antro aukšto šiaurinės galerijos vakarinės sienos tapybos restauravimo darbų ataskaitą (toliau – Ataskaita), atliekant išsamų visų reikšmingų aplinkybių vertinimą, bei priimti tinkamai motyvuotą, teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad Restauravimo taryba nėra viešojo administravimo subjektas ir nevykdo viešojo administravimo veiklos (VAĮ 2 str. 18 d. ir 20 d.), todėl negali būti atsakovu administracinėje byloje.

LVAT teisėjų kolegija, nagrinėdama atskirąjį skundą ir išanalizavusi VAĮ bei ABTĮ nuostatas, nurodė, kad pagal aktualias teisinio reguliavimo nuostatas atsakovas suprantamas kaip viešojo administravimo subjektas ar kitas asmuo (institucija, įstaiga, tarnyba, tarnautojas), kurių aktai ar veiksmai skundžiami. Jokie papildomi ribojimai ar reikalavimai įstatyme nėra numatyti, kas reiškia, jog tam, kad viešojo administravimo subjektas ar kitas asmuo būtų įtraukti į bylą atsakovu, įstatymas nereikalauja, jog viešojo administravimo subjektas ar kitas asmuo turėtų juridinio asmens statusą. Atsakovo procesiniam statusui apibrėžti pakanka to, kad atitinkama institucija, įstaiga, tarnyba, tarnautojas būtų priėmę ginčijamą administracinį aktą arba atlikę ginčijamą veiksma viešojo administravimo srityje.

Įvertinusi ginčyto sprendimo turinį, jo priėmimo teisinį pagrindą, Restauravimo tarybos funkcijas, LVAT teisėjų kolegija priėjo prie išvados, kad pareiškėjo siekiamo apskūsti sprendimo teisėtumas ir pagrįstumas gali būti tikrinamas administraciniame teisme, o byla pagal suinteresuoto asmens skundą dėl minėto pobūdžio administracinio akto priskirtina administracinių teismų kompetencijai.

Apibendrinama tai, kas išdėstyta, teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai atsisakė priimti pareiškėjo skundą, todėl pareiškėjo atskirasis skundas tenkintas – pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, o pareiškėjo skundo priėmimo klausimas grąžintas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2026 m. vasario 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-288-525/2026

Teismo proceso Nr. 3-61-3-06027-2025-7

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.1

[Prieiga internete](#)

Reikalavimo užtikrinimo priemonės

Dėl draudimo perduoti privalomąjį nurodymą priverstiniam vykdymui, kai ginčas susijęs su privalomojo nurodymo įvykdymo ar neįvykdymo konstatavimu

Apžvelgiamos bylos atskirojo skundo dalykas buvo pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria netenkintas pareiškėjo prašymas taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę – uždrausti Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos (toliau – Inspekcija) perduoti 2024 m. gruodžio 17 d. privalomąjį nurodymą pašalinti savavališkos statybos padarinius (toliau – Privalomasis nurodymas) priverstiniam antstolio vykdymui – pagrįstumas ir teisėtumas.

Pirmosios instancijos teismas sprendė, jog šiuo atveju pareiškėjas nepagrindė, kad netaikius reikalavimo užtikrinimo priemonės pareiškėjui būtų padaryta neatitaisoma arba sunkiai atitaisoma didelė žala. Be to, byloje nebuvo sprendžiama dėl Privalomojo nurodymo teisėtumo, todėl prašymas taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę nesusijęs su teismo priimtais nagrinėti skundo reikalavimais.

Nustatyta, kad Inspekcija, 2024 m. spalio 16 d. patikrinusi pareiškėjui priklausančiame žemės sklype pastatyto sandėlio teisėtumą, konstatavo savavališkos statybos požymius – be statybą leidžiančio dokumento rekonstruotą antžeminę sandėliavimo aikštelę ir jos dalyje pastatytą angarą, dėl ko 2024 m. gruodžio 16 d. surašė savavališkos statybos aktą, o 2024 m. gruodžio 17 d. – Privalomąjį nurodymą. Nors pareiškėjas vėliau gavo statybą leidžiantį dokumentą, kurio teisėtumas buvo patvirtintas, Inspekcija, atlikusi patikrinimus nustatė, kad statinys neatitinka projekto sprendinių, ir 2025 m. lapkričio 18 d. konstatavo, jog Privalomasis nurodymas neįvykdytas, o 2025 m. lapkričio 19 d. sprendimu tai galutinai patvirtino.

Pareiškėjas su skundu kreipėsi į teismą, prašydamas panaikinti Inspekcijos 2025 m. lapkričio 18 d. statinio atitikties statinio projektui patikrinimo aktą, 2025 m. lapkričio 18 d. privalomojo nurodymo pašalinti savavališkos statybos padarinius patikrinimo aktą bei 2025 m. lapkričio 19 d. sprendimą dėl privalomojo nurodymo pašalinti savavališkos statybos padarinius neįvykdymo, taip pat įpareigoti Inspekciją iš naujo išnagrinėti pareiškėjo

2025 m. rugsėjo 17 d. pranešimą dėl Privalomojo nurodymo įvykdymo – iš naujo atlikti Statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Nebaigto statinio registravimas ir perleidimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. D1-878, 144.1 papunktyje nurodytas procedūras po to, kai yra konstatuojamas statybą leidžiančio dokumento išdavimo teisėtumas.

Pareiškėjas prašymą taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę grindė tuo, kad jos nepritaikius jam būtų padaryta didelė ir sunkiai atitaisoma žala, nes Inspekcija ketina inicijuoti priverstinį vykdymą, kurio metu pareiškėjas turėtų nugriauti dalį statinio, nors statybą leidžiantis dokumentas jau yra išduotas ir jo teisėtumas patvirtintas.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog Teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymo 14 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad jeigu asmuo per nustatytą privalomojo nurodymo įvykdymo terminą šio straipsnio 2 dalyje nurodyto privalomojo nurodymo neįvykdo arba negauna statybą leidžiančio dokumento ir (ar) nepraneša apie statybos pradžią, Inspekcija jos vadovo nustatyta tvarka privalomąjį nurodymą perduoda priverstinai vykdyti antstoliui, išskyrus atvejus, kai iškelta byla dėl privalomojo nurodymo teisėtumo arba privalomojo nurodymo įvykdymo termino pratęsimo. Tokiais atvejais privalomasis nurodymas, jeigu buvo skundžiamas jo teisėtumas arba kreiptasi į teismą dėl privalomojo nurodymo įvykdymo termino pratęsimo, Inspekcijos vadovo nustatyta tvarka perduodamas vykdyti antstoliui įsiteisėjus teismo sprendimui nepanaikinti privalomojo nurodymo arba kai sueina teismo nustatyti papildomi privalomojo nurodymo įvykdymo terminai ar įsiteisėja teismo sprendimas dėl privalomojo nurodymo termino nepratęsimo.

Teisėjų kolegija sutiko su pareiškėjo atskirojo skundo argumentais, kad nors Privalomojo nurodymo teisėtumas ir nėra nagrinėtos bylos ginčo dalykas, tačiau būtent Privalomojo nurodymo įvykdymo ar neįvykdymo faktas lemia jo priverstinio vykdymo inicijavimo galimumą / negalimumą. Kadangi byloje nagrinėto ginčo esmė sudarė tai, ar pagrįstai / nepagrįstai konstatuotas Privalomojo nurodymo neįvykdymo faktas, teisėjų kolegija sprendė, jog šiuo atveju būtina sureguliuoti ginčo teisinę padėtį ir taikyti prašomą reikalavimo užtikrinimo priemonę – uždrausti Inspekcijai perduoti Privalomąjį nurodymą priverstinai vykdyti antstoliui.

Pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta ir tenkintas pareiškėjo prašymas taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę.

2026 m. vasario 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-736-624/2026

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-07097-2025-5

Procesinio sprendimo kategorija 49

[Prieiga internete](#)

Administracinių bylų procesas

Dėl skundo palikimo nenagrinėtu pagal ABTĮ 105 straipsnio 5 punktą sąlygų

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl Regionų administracinio teismo nutarties, kuria pareiškėjos skundas paliktas nenagrinėtu ABTĮ 105 straipsnio 5 punkto pagrindu, pagrįstumo ir teisėtumo.

ABTĮ 105 straipsnio 5 punkte nustatyta, kad teismas skundą palieka nenagrinėtą, jeigu į posėdį neatvyko pareiškėjas, o teismas nelaiko esant galima išspręsti bylą pagal esančią byloje medžiagą, kai apie tai pareiškėjui buvo pranešta. Pagal šią nuostatą skundas paliekamas nenagrinėtu, jeigu nustatomos šios būtinos prielaidos: pirma, teismas rašytine nutartimi turi konstatuoti, kad byla negali būti išspręsta pagal joje esančią medžiagą; antra, pareiškėjui turi būti tinkamai pranešta apie tai, jog byla negali būti išspręsta vien pagal joje esančią medžiagą, todėl pareiškėjo dalyvavimas yra būtinas; trečia, šaukiamas pareiškėjas neatvyksta į teismo posėdį (su sąlyga, kad teismo šaukimas pareiškėjui įstatymo nustatyta tvarka yra įteiktas).

LVAT teisėjų kolegija, nagrinėdama pareiškėjos atskirąjį skundą, nustatė, jog pirmosios instancijos teismas 2025 m. rugsėjo 18 d. nutartimi baigė pasirengimą nagrinėti administracinę bylą, ta pačia nutartimi teismas pareiškėjos dalyvavimą 2025 m. spalio 21 d. teismo posėdyje pripažino būtinu, konstatavęs, jog, atsižvelgiant į bylos pobūdį, nėra galimybės išspręsti bylos vien tik pagal joje esančią medžiagą. Pirmosios instancijos teismas ginčytoje nutartyje nustatė, kad pareiškėja į teismo posėdį 2025 m. spalio 21 d. neatvyko (t. y. neprijungė prie nuotoliniu būdu organizuojamo teismo posėdžio), nors pareiškėjai apie teismo posėdžio datą, laiką bei vietą buvo

pranešta tinkamai, taip pat pareiškėja buvo informuota apie tai, kad jos dalyvavimas teismo posėdyje buvo pripažintas būtinu, pareiškėjai buvo išaiškintos neatvykimo į teismo posėdį pasekmės.

LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, nurodyti pirmosios instancijos teismo motyvai šiuo atveju nėra pakankami, o procesinės teismo galimybės skundą išnagrinėti – neišnaudotos. Tiek iš Regionų administracinio teismo 2025 m. rugsėjo 18 d. nutarties, kuria pareiškėjos dalyvavimas teismo posėdyje pripažintas būtinu, tiek iš ginčytos nutarties, kuria pareiškėjos skundas paliktas nenagrinėti, nėra aišku, kokios medžiagos trūko bylai išnagrinėti iš esmės ir kokias konkrečias faktines aplinkybes pareiškėja galėjo paaiškinti teismo posėdyje. Pažymėta, kad pirmosios instancijos teismas 2025 m. rugsėjo 1 d. nutartimi pareiškėjos skundą priėmė nagrinėti, konstatavęs, jog jis iš esmės atitinka ABTĮ 24 ir 25 straipsnių keliamus reikalavimus, kas suponuoja, jog kliūčių bylai nagrinėti nebuvo. Be to, administraciniame procese teismas yra aktyvus, todėl nustatęs, kad, siekiant visapusiškai ir objektyviai išnagrinėti bylą, trūksta tam tikrų dokumentų, jis juos galėjo išreikalauti ex officio (pagal pareigas) (ABTĮ 56 str. 5 d.).

Teisėjų kolegija pabrėžė, jog pirmosios instancijos teismas 2025 m. spalio 21 d. posėdyje netenkino pareiškėjos atstovės prašymo atidėti bylos nagrinėjimą ir teismo posėdyje taip pat nekonkretizavo, kokias aplinkybes būtina išsiaiškinti dalyvaujant būtent pareiškėjai, ir kodėl nėra galimybių išnagrinėti bylą pagal joje esančią medžiagą. LVAT taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad pareiškėja kėlė ginčą dėl atsisakymo nagrinėti pareiškėjos prašymą suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje. Atsižvelgusi į pareiškėjos keliamo ginčo pobūdį, teisėjų kolegija pažymėjo, kad galimybė šioje byloje palikti skundą nenagrinėti ABTĮ 105 straipsnio 5 punkto pagrindu gali būti ribojama kilusio ginčo specifika bei asmens, kurio dalyvavimas teismo posėdyje yra pripažintas būtinu, ypatingo statuso.

Apibendrinama tai, kas nustatyta, teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismo nurodyti argumentai dėl negalimumo išnagrinėti bylą šiuo atveju yra formalūs ir nepakankami skundą palikti nenagrinėti, todėl pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, o byla perduota pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2026 m. vasario 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-706-968/2026

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04676-2025-5

Procesinio sprendimo kategorija 54.5

[Prieiga internete](#)